

DE NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTSPRIJS

Voor de Stuk 12,-
Franco per post 14,-

DICERE VERUM QUID VETAT?

HORATII, III, 77

ADVERTENTIE

15 cent de regel
behalve 35 cents regel.

(Verschijnt driemaal ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag)

AAN Z. M. DEN KONING.

AAN Z. L. L. DEN PRINS VAN ORANJE.

AAN Z. K. H. PRINS FREDERIK DER NEDERLANDEN.

AAN Z. EXC. DEN MINISTER VAN JUSTITIE.

AAN Z. EXC. DEN DIRECT. VOOR DE HERV. EREDIENST.

AAN DE HERVORMDE SYNODE.

AAN ALLE VRIENDEN VAN ORDE EN VEILIGHEID.

VIERDE ARTIKEL

den Evangelischen Kerkbode

Eloquit? an Sileam?

Zal ik spreken? Of zal ik zwijgen?

Wij hebben den Evangelischen Kerkbode meermalen over zijn oproerig geschrijf, over zijne bedreiging van de oude constitutie te doen berispen, over zijne berisping aan de ontroeping van Jacobus II. door Willem van Oranje, met nadruk en klem, met kracht en warmte toegesproken. Wij hadden reden te verwachten, dat een edelmoedig en vaderlandlievend nadenken hem eene berisping mogt ingeven; of dat ten minste de belofte zijne Prospectus, meer gematigdheid en bescheidenheid, meer christelijke liefde en minder scherp strijdende vijandelijkheid zijne pen zou besturen. Wat heeft hij gedaan?

Na eenige weken verschijnt hij dreister dan nog ooit te voren, werpt der Ultramontaanse, hare bevelen en wenken van buiten wachtende factie, die nu reeds durft lasteren en honen, nieuwe schimpen toe; wijst, ten proeve van verdraagzaamheid, op de manufactuur-magazijnen der Katholijken, die eene in alles voel- en tastbare geloofsassociatie vult; trekt de noodklok over munniken en kloosters, die in Noord-Brabant, in een oomblik van drie uren besloten, den boventoon in het vrije Nederland dreigen aan te heffen en alles in te nemen; biedt eindelijk den Patisgezinden eerst nog den Judasgroet der hoogachtung en den kus der liefde aan, en opent dan, ten slotte deszelfden nummers, een verschiep, waarop geen opregt Nederlander zonder verontwaardiging de oogen zal vestigen.

Wij hebben in ons vorig artikel den Kerkbode van huichelarij beschuldigd, en harde bewoordingen tegen hem gebruikt. Men oordeelt of wij thans ook tot La Harpe's langage de la revolution onzen toevlugt zouden moeten nemen, en of wij ook te veel zouden zeggen, indien wij dit laatste

stuk een *predige d'hygiène incendiaire* noemen.

Hier mogen, hier moeten wij ons tot den Koning en het Koninklijke gezin, tot de Ministers, en de Synode, tot alle welgezinde Burgers, Protestanten en Katholijken wenden, en hun zeggen:

Ziet hier die Nederlanders, die het met Koning en Vaderland, met rust en eendragt, met openbare orde en veiligheid, zoo hartelijk meenen!

Huc geminas, huc flecte acies, hanc aspice gentem, *Battarasque tuas!*

Men moet op het terrein, in de colonne des Evangelischen Kerkbodes staan, om te zien, wat vijftien dapperen ter verdediging van het Vaderland en van Oranje kunnen uitwerken. Ziet hier, en weest getuigen. De schermutselingen zijn nu voorbij, het beslissend oogenblik is gekomen, de strijd gaat beginnen, het sabel is gegeven, de lont is aan het laadgat. Vuur!

» Geschiedkundige hemoediging. Het » drijven eener dwaepzieke secte, met zen- » dingen, omgangen, kruisplantingen, » stichtingen van freres ignorantins (des » écoles chrétiennes) en van sbours de cha- » rité, en wat dies meer zij, in en om » strecks den jare 1825 en vervolgens, heeft » in Frankrijk geenszins de gebeurtenissen » van 1830 kunnen verhouden, indien zelfs » dat alles haar niet verhaast heeft. Daarbij » verloor de oudste tak der Bourbons den » tron, werd later het Aartsbisschoppelijke » paleis te Parys onder den voet gehaald, » en in het algemeen in Frankrijk een staat » van zaken geboren, welke de bedoelde » secte wel niet vermed, of verwacht » en nog minder gehoopt zal hebben. Wat » verder daaruit zal voorkomen, zij ver- » trouwend der Albeds en Alleenwijze » Voorzienigheid overgelaten, als die ook » het kwade ten goede doet medewerken.

Ziedaar de gematigdheid, de bescheidenheid, de christelijke liefde, het niet scherpe strijden der Evangelischen door een schitterend voorbeeld gestaafd!

De woordjes wat verder daaruit zal voorkomen zijn slechts daar, om de haterij te masqueren, en moeten eigenlijk beteekenen: *wat ook hier, uit gelyke oorza- ken voorkomen zal.* Is het niet zoo? Zeg het, Kerkbode, zegt het eerwaarde vijftien! Vreest de waarheid niet; minners uw motto

zegt het: *de waarheid zal u vrij maken!* *Ma indien het zoo is, dan bekepenen wij het, dan is het masque weg, dan zien wij de losbranding met het bloote oog, en dan ijzen wij van die hemoediging!.....!*

Wij vragen het: ontvaagt de Kerkbode die wenken van buiten of van binnen?....

Moet de Prins van Oranje zijn geliefden vader van den tron af storten, of is het Prins Frederik der Nederlanden, die den oudsten tak, den tak zijne beminden Broeders uitroeijen moet?....

Is de Kerkbode beducht geweest, dat men uit de herinnering aan den val van Jacobus II het eerste zou besluiten, en heeft hij daarom eene nadere voorstelling noodig geoordeeld?....

Zijne Maj. en de Koninklijke Prinsen zijn geabonneerd op den Kerkbode. Hebben de vijftien niet gevreesd, dat de Koning dit nummer zoude lezen? En hebben zij kunnen hopen, dat een der Prinsen het lezen zou?....

Wat zegt de Minister van Justitie, de Directeur voor de Hervormde Eredienst, en de leden der Hervormde Synode van die hemoediging?.... Zij zijn onder de intekenaars op den Evangelischen Kerkbode.

Denken kunnen Excellentien, dat hetgeen de Kerkbode met voorbedachten rade schijnt gezegd te hebben, door deszelfs lezers niet zal begrepen en zou kunnen ten uitvoer gelegd worden?.... Weten zij niet, dat het getal zijner intekenaars zeven en twintig honderd, dat der lezers of liever lezende huisgezinnen van het kleine Weekblad misschien zoo vele duizenden beloopt? Is het hun onbekend, dat bijna alle, zoo niet volstrekt alle Predikanten, alle leiders der Volken daaronder behooren, en dat deze wel in staat zijn om het ingewikkelde te ontwikkelen? Is het hun uit den naamlijst niet gebleken, dat menige ambtenaren, kooplieden, ambachtslieden, Schoolhouders, Studenten, Kantoorbedienden, ja zelfs knechts onder dezelve worden aangetroffen? Zijn zij zoo de jaren van 1795 en 1786 van vroegere tijden te gewagen, vergeten? Kennen zij den benardten toestand onzer tijden, de uitgemergelde zwakte onzer zenuwen niet? Kan het hun ongekend, dat de Communisten in Nederland zijn? Kan het niet, dat het volk hongert? Vrezen zij dan niet voor het heil des Vaderlands? Of moeten de Katholijken aan de steigerende vloed het gepeupel worden bloot gegeven?....

dezer bezittingen ten prooi worden gelaten aan het vratige gemeen om deszelfs materiele kracht te sterken? Zal het tijds genoeg wezen, om hen te beschermen, wanneer het graauw der groote steden hunne Manufactuur-winkels zal invliegen, om daarna de Kerken die zij hebben gebouwd, die gestichten die zij hebben aangelegd, de huizen hunner berders, de paleizen! hunner Kerkvoogden omver te halen?..... Bedenkt men dan niet, dat eene in beroering gebrachte menigte weldra geene gezindheid spaart? Zijn er niet onder de Protestanten menigvuldigen, wier bezittingen de plunderzucht meer bekoren, dan die der meeste Predikanten? Wat wordt het Vaderland voorbereid?.....

Of wil men de losbandigheid der Predikanten-pers slechts in zulke mate laten stijgen, dat de vrijheid door eene Censuur gebreideld moet worden, ten einde de Katholijken te muilbanden?.... Voorwaar het Journal, dat in 1830 eene gestrenge wet op de drukpers uitlokte, gebruikte in zijne wreede bedreigingen, den naam der Algoede en Alleenwijze Voorzienigheid niet!

Dit zij genoeg gezegd. De Kerkbode gaat voort met ons te lasteren, maar houde op te huichelen; dat middel ware voortaan vergeefs. Hij kome openlijk uit voor hetgeen hij beoogt, en schrijve voorts aan het hoofd zijns Evangelies de volgende, een weinig gewijzigde regelen, op den Mœnischen dichter.

*Atque ita mentitur, sic sacris impia miscet,
Primo ne medium, medio ne discrepet inani.*

De waarheid zal u vrij maken.

T. T.

KERKELIJKE STAAT.

De *Diario de Roma* verhaalt dat een zeer voorname persoon uit Calcutta zich sedert eenige weken te Rome bevindt; het is de graaf van Souza, wiens voorvaderen zich altijd hebben doen keunen, door hunnen waarlijk christelijken ijver, door hunne groote gehechtheid aan hunne godsdienst en door de edelmoedigheid waarmede zij op hunne kosten te Calcutta tempels hebben doen bouwen, vooral die, welke aan het heilig Hart van Jesus is toegewijd, en geheel en al met Chineesch marmer bedekt is, en eindelijk door de inkomsten, welke zij aan deze heilige gebouwen geschonken hebben. De graaf van Souza heeft de eer gehad twee maal in een bijzonder gehoor geweest te zijn, bij Zijne Heiligheid, van welke hij de ondubbelzinnigste bijken van welwilleuidheid ontvangen heeft. Hij zal weder spoedig naar zijn vaderland terug keeren.

Op den feest-dag van Aller-Heiligen heeft de kardinaal Fransoni prefect der congregatie van de Propaganda, bijgestaan door Mgr. Cadolini, Aartsbischop van Edesse, Secretaris dertzelve congregatie, en door Mgr. Rosati, bisschop van St. Louis (Noord-Amerika) in de kerk van de Heilige Agatha te Rome gewijd: den Ierschen Priester, Mgr. Edward Barron, Bisschop van Constantine in partibus, reeds prefect der misse van Liberia, en onlangs verheven tot de waardigheid van Vicarius Apostoliek van Opper- en Neder-Guinea en van Sierra-Leone in het westelijk gedeelte van Afrika.

Naauwelijks had deze prelaat de bisschoppelijke wijding ontvangen, of hij heeft zich gebaad om naar zijne misse te vertrekken, alwaar hij niet eenen ijver en eene deugd, die tegenwoordig zeldzaam gevonden worden, niettegenstaande de ruigheid van het klimaat en de moeilijkste ontberingen, de gevaren en zorgen van het Apostolaat, in deze ongestruide landstreek verkozen heeft boven

de voordeelen welke zijne geboorte en het vermoegen zijner familie hem in zijn vrij leven kunnen doen smaken.

Hij heeft een aanzienlijk getal missionarissen bij zich, die zich bezig zullen houden met onder deze ongelukkige volken, voor al de onbeschaafde en wildste volken van Guinea, de onvergankelijke weldaden der goddiens, die der beschaving, te verspreiden. Het is te hopen, dat deze zoo belangrijke en heilige onderneming, onder de gelukkigste voortteekenen begonnen, aangemoedigd, begunstigd en op allerlei wijze ondersteund, met eenen roemrijken uitslag zal worden beëindigd.

DUITSCHLAND

Men schrijft uit Keulen den 4 December: Mgr. van Geissel heeft in de laatste vergadering der Commissie tot voltooiing der hoofdkerk dezer stad, aangekondigd, dat Z. M. de Koning van Beieren, zijne levendige belangstelling, die hij voor dit groote vaderlandsche werk draagt, willende betuigen, hem zijn voornemen gemeld heeft om op zijne kosten, een venster met geschilderde glasruiten aan de zuidelijke zijde van den Dom te doen vervaardigen.

ENGELAND.

LONDEN 6 December. Laatsteleden maandag hebben de Chartisten van Londen eene nieuwe meeting in de zaak der nationale associatie gehouden. Daar er eene redevoering van Miss Mary Anna Walker op het programma geannonceerd was, had men de plaatsen in het parterre op 3 d. (15 cts.) en op de galerijen op 6 d. (30 cts.) gesteld.

Ten acht en een half uur, deed Miss Anna Walker hare intrede in de zaal, te midden der toejuichingen van de geheele vergadering; zij was verzeld van Miss Emma-Mathilda Mile, Miss Clava-Cleopatra-Susanna Jugo en eenige andere vrouwelijke Chartisten. De heer W. Bals, aan wien het presidentschap was opgedragen, zeide dat hij zich vereerd gevoelde bij eene dergelijke gelegenheid voor te zitten, want de vergadering, voegde hij er bij, heeft ten doel de roemrijkste grondbeginselen van het charter te nemen, verdedigd en uitgelagd door een lid van het zachte en beste geslacht. (Gejuich en gelach). Wij zijn al onze loftuigen verschuldigd aan Miss Walker en Miss Jugo voor de maagdelijke kracht waarmede zij de zaak der vrijheid verdedigden. Na de toegewendheid der vergadering ten voordeele van Miss Mary Anna Walker verzocht te hebben, geleidde de president de jonge en schoone spreker naar de tribune.

Miss Walker beantwoordde met den bevalligsten groot de toezichtingen die zij ontving, maar terzelfder tijd wierp zij eenen gestrengen blik naar dat gedeelte der zaal, waar zich eenig gefluit en niet zeer luide uitdrukkingen hadden doen hooren. Toen het geweld en het gefluit eindelijk opgehouden had, begon Miss Walker aldus:

Ik gevoel dat het eene stoutste daad van mij is om dit en mijne huiselijke pligten als vrouw op te treden, maar indien hier iemand mijn rogt in kwestie wil brengen, zal ik hem antwoorden dat de rampen van mijn land, mij alleen in het strijdperk der staatkundige worstelaars gevoerd hebben. (Van alle zijden hoort men van de mannen het gerup bravo, en van de vrouwen de levendigste toejuichingen).

Indien iemand stout genoeg is, mij te vragen, waarom ik de plaats verlaten heb, die mijne geboorte mij heeft aangeweten, zal ik hem antwoorden, dat het is om aan de roepstem van mijn land te gehoorzamen. (Spottend gelach op de galerijen levendige toejuichingen in het parterre; gedurende eenige minuten ziet men de zakdoeken wapperen). Ik verneem dat de vrtaw evenwel recht heeft als de man om de stem te verhooren, als de helft van het volk hangen licht, als de vrouwen verplicht worden handen te maken voor eene penny per stuk of voor 6 pence daags, en dat alles voor rekening der vervloekte burgerlijst.

Hier telt Miss Walker de sommen welke aan het Koninklijke huis worden toegestaan, en ze toonde te hebben welk eene som er jaarlijks aan wijnen en geestrijke dranken in het Koninklijk huis besteed worden, zegt zij om te hebben. Het verwondert mij dat niet, dat de prins van den Prins van Wallis zich somtijds in den drank is te buiten gegaan. (Men barst uit van lachen en geeft eenige teekenen van afkeuring.)

Een gentleman der galerij maakte de opmerking dat Miss Walker zich alleen met het vraagstuk van het Charter moest bezoeijen en niet de aristocratie beleedigen.

Miss Walker wierp eenen ernstigen blik op hem en verklaarde dat zij terstond na hare redevoering met hem die haar in de rede gevallen was, in gesprek zou treden: terwijl het geshroom de deur uit, zich van alle zijden liet hooren. De President zegt, dat indien hij nog eens zulke dwaze aanmerkingen hoort, hij den verstoorder terstond de deur zal openmaken. Het is het lot der kwalijkgezinden, die de rust in de vergaderingen der Chartisten zouden willen verstoren.

De Kapitein Acherley. Ja, dat men hen de deur uitwerpe; ik wil er mij wel mede belasten.

Na deze tusschenpozing, vervolgt Miss Mary Anna hare redevoering en gaat de verschillende punten van het volks charter na, hetwelk zij verklaart een geneesmiddel voor alles te zijn. Is het niet schandelijk, roept zij uit, dat zelfs de soldaten en de matrozen, aan wie wij al de rijkdommen des lands verschuldigd zijn, het recht niet hebben om mede te stemmen? De algemeene stemming, voegt de spreker er bij, doet niets af zonder de stemming met gesloten briefjes, want er zijn verscheidene fabrikanten die van 700,000 tot 800,000 werklieden in hunne dienst hebben (geroep van Och! Och! Walker), en indien zij niet met gesloten briefjes stemden, zou deze hen allen kunnen doen stemmen gelijk hij verkoos. Ik houd staande, vervolgt zij, dat de Whigs en de Tories het volk verplet hebben, en ik beschuldig de pora, die mij zoo wel als mijne collega's, Chartistische hervormers, durven noemen. Miss Walker eindigt met te verklaren, dat zij gered is op alle aanmerkingen te antwoorden, die men tot haar mogt rigten. Na weder op eene bevallige wijze gegroet te hebben, drook zij het drie vierde gedeelte van een groot glas uit dat met zeker vocht gevuld was, en ging weder zitten.

Miss Miles stelt der vergadering voor, om de dankbetuigingen aan Miss Walker te stemmen. Dit voorstel wordt zwak ondersteund, waarna de meeting niet zonder wanorde en verwarring uit een gaat.

Men leest in den *Standard*: De tijdingen welke wij heden uit de manufactuur-districten ontvangen hebben, beginsen te toonen, dat men thans de strekking der voordeelen beter begrijpt welke wij van een verbond met het hemelsch-ryk en de staking der vijandelijkheid in Midden-Azie, kunnen trekken. Want terwijl men onder de gevolgen der gelukkige gebeurtenissen welke wij hebben doen kennen, de opening van nieuwe kanalen voor onze manufactuur goederen bemerkt, zoo ook kan men duidlijk zien, dat de verzoordering van zaken niet dan voordelig zijn kan. Ook zijn de al te gewaagde speculaties verminderd, en men heeft begrepen dat men den uitvoer niet buiten de redelijke grenzen drijven moet.

SPANJE.

Men schrijft uit Tudela (Navarre) dat men den kerkelijken gouverneur van dit diocesis een proces heeft aangedaan, omdat hij zijnen dienst geweigerd heeft aan het buiten het klooster verdrijven eener donnikaner non. Te vergeefs heeft de kerkelijke gouverneur van Tudela aan het stadskundig opperhoofd geschreven, dat hij bereid was om alle wettelijke van den staat te gehoorzamen, ziet men niet van hem eische, die der Kerk te schenden en den Paus ongehoorzaam te zijn: de waardige agent van de magt van Espartero heeft niet

te min vol geluuden den hystad der kerk tegen de regten der kerk te eischen, maar de kerkelijke gouverneur heeft, met eene onwankelbare standvastigheid geantwoord, dat hij zich tot den dood toe zou houden aan hetgeen hij niet staat kundig opperhoofd geschreven had. Men is den nacht daarna reeds voortgegaan met de nu uit het klooster te zetten, en den kerkelijken gouverneur zal door de burgerlijke wetten vervolgd worden, omdat hij geweigerd heeft de wetten te schenden, welke hij volgen: zijne zending moet verdedigen en doen ten uitvoer brengen.

-- Het schijnt dat niet de regent zelf maar van Halen aan de deputatie van de nieuwe Junta geantwoord heeft, maar wat het antwoord aanbetreft hetzelfde is juist zoo als wij het reeds medegedeeld hebben.

-- PERPIGNAN 6 Dec. De berigten van Perthuis van dezen morgen behelzen dat Barcelona gecapituleerd heeft. De inwoners der Gerone, die naar Barcelona op marsch waren, om de inwoners ter hulp te snellen, zijn op deze tijding terug gekomen. Geene brieven noch reizigers uit Barcelona.

-- BAYONNE 6 Dec. In Madrid was alles den 4 volkomen rustig. Niets nieuws in de Noordelijke Provinciën.

Latere tijdingen bevestigen de Capitulatie van Barcelona, welke op den 4 heeft plaats gehad. Wij weten niet op welke voorwaarden dezelve is aangegaan. Den 2. wist men nog niet of de stad zich zou onderwerpen. De Consul van Engeland was des middags ten 4 ure in het hoofdkwartier teruggekomen: hij verhaalde dat de regent besloten had den 3 het bombardement des morgens ten 10 ure te beginnen. Dit bombardement had werkelijk plaats en heeft den geheelen namiddag voortgeduurd. De capitulatie is daarop gevolgd.

FRANKRIJK

PARIJS 8 December. Gisteren avond om 5 ure is de geheele Koninklijke familie van Saint Cloud op het kasteel der Tuilerien aangekomen om aldaar de winter-residentie te betrekken.

De koninklijke familie is door den Heer de Montalivet, kommandant van het Paleis, de twee prefekten, door de generaux van deze stad en van de divisie ontvangen geworden.

Ofschoon al de posten verdubbeld waren is er evenwel gisteren avond tegen 9 ure nog een half bataillon soldaten op het Plein aangekomen, die hunnen intrek in het Pavillon de l'Horloge gaven in de open galerij, die met de koninklijke vertrekken in gemeenschap staat, gemmen hebben.

De Hertogin van Orleans was reeds gisteren avond alhier aangekomen; toen de koning, de koningin en de prinses Adelaide gisteren voor het Pavillon de Marsan afgetapt zijn, hebben zij eerst een bezoek bij de Hertogin van Orleans afgelegd.

Het Paleis der Tuilerien is tegenwoordig door 4 omliggende Infanterie kazernen, 18 posten en 64 Schildwachten bewaakt; dit maakt een totaal van 6000 man uit.

-- Onlangs viel iemand tegenover de hoofdwacht bewusteloos op straat neder.

Men bemerkte spoedig, dat hij door een berbertje aangetast was, en men haastte zich, om hem binnen de hoofdwacht te brengen. Nauwelijks was hij er in of eene vrouw haapt zich eenen weg door de menigte, nadert den zieltoegende en roept uit: » Ach mijn man!... mijn arme man!... Wacht, ik zal zijn dar afbben... Gaat een weinig op zijde, dat hij wat ruimer adem kan halen. »

Men maakt ruimte voor haar; de weenende vrouw besteedt hare vraggen aan den diekp. Wel-dra komt er een genesheer, men beproeft eene aderlating, en de persoon krijgt het gebruik zijner zinnen weder.

-- Dat is gelukkig voor uwe echtgenote zeide hem de kommandant der wacht.

-- Mijne echtgenote!

-- Ja, de arme vrouw was op den oogblik hier en daar weg gegaan.

-- Ooh kom, ik heb niet getrouwd, ik ben nog jong mensch.

Men wil de vrouw kroepen, doch zij was verdwenen: de persoon, die nu weder geheel hersteld was, voelde in zijne zakken en bemerkte dat men hem zijne bours en zijn horologie ontnomen

heeft. De onbeschaamde vrouw had hem dit alles ontroofd in de Aegenwoordigheid zelfs der agenten van de openbare magt. Deze les zal waarschijnlijk niet verloren gaan. (Droit.)

-- ALGIERS 30 November. Wij hebben door eenen staf-officier, die gisteren morgen (29 Nov.) te Algiers aangekomen is, berigten van de expeditie, die door den Gouverneur generaal gekommandeerd wordt, ontvangen.

De Divisie is den 24 te Milianah aangekomen: aldaar heeft zij zich in 3 Colonnen gevormd, ieder circa 3000 man sterk, die den 25 over den Chelif getrokken zijn, de rigting naar Oued Rouina inslaande. Het leger begeeft zich alzo naar Taxa, en zal van daar den Ouenseris bestijgen. Den 26 had men nog geen geweerschot gelost. Sedert het vertrek van de troepen teekent de Thermometer 21 graden boven nul; de armee heeft alzo niets te lijden, waardoor het goede gevolg van de expeditie nog vergroot zal worden.

BELGIË

BRUSSEL 8 December.

Eergisteren heeft de Baron Falck, Hollandsche Ambassadeur te Brussel, ter gelegenheid van den verjaardag van Z. M. Koning Willem II een groot diné gegeven, waarbij al de leden van het corps diplomatiek, de ministers des Konings, verscheidene gedeputeerden der kamer van vertegenwoordigers en andere voornaame ambtenaren zijn tegenwoordig geweest.

NEDERLANDEN

In de zitting van den Hoogen Raad, kamer van strafzaken, van 28 November jongstl., heeft de advokaat-generaal Deketh, namens den Procureur-Generaal, zijne conclusie genomen in de zaak van het Journal du Limbourg tegen den post-Directeur van Maastricht, en onderanderen geoordeeld, dat eene wegering, om getuigen ter ontlasting te doen hooren, als strijdig met de regten van eenen beklaagde, moet beschouwd worden als eene rechtswaeriging; of wel als eene overschrijding van rechtsmagt, welke nietigheid ten gevolge moet hebben; dat de regter alzo verkeerdelyk heeft beslist, door den tegenwoordigen requirant te verklaren niet ontvankelijk in zijne incidentele conclusie, tot het hooren dier getuigen *à décharge*, enz. De Advokaat-Generaal heeft vermeend dat, door het in deze zaak door het Hof van Limburg gewezen incidenteel arrest, niet alleen art. 368 eede penal verkeerdelyk is uitgelegd, maar ook dat daardoor zijn geschonden de vormen, op straffe van nietigheid voorgeschreven, en welke noodwendig tot eene nieuwe instructie der zaak moeten leiden, en dat in dezen stand der zaak het ten eenenmale ontijdig kan geacht worden, om zich met de zaak ten principale in te laten, en de feiten en regts-principes, daartoe betrekkelijk een nader onderzoek te doen ondergaan. De Advokaat-Generaal heeft geconcludeerd tot vernietiging van het incidenteel arrest van het Hof van Limburg, van 24 Julij jongstl., en al hetgene daarop is gevolgd. En voorts, dat de Hooge Raad, ten principale regtdoende, om de in appel genomen incidentele conclusie, met vernietiging van het vonnis *à quo*, den requirant alsnog zal ontvankelijk verklaren in zijne vordering tot het aanhooren van getuigen *à décharge*, met verwijzing der zaak naar het Hof van Noord-Brabant. De uitspraak is bepaald op den 20 dezer.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Uit het voorloopig verslag der centrale afdeling omtrent het voorstel van den Heer P. C. Schooneveld, tot verandering der artikelen 91 en 93 van het reglement van orde voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal, blijkt: 1°. dat hetzelfde, om redenen door den voorsteller aangevoerd, de goedkeuring van 19 leden heeft verworven, terwijl 20 leden zich stellig tegen hetzelfde hebben verklaard. Dezen verneemen, dat Art. 109 der Grondwet hier niet van dadelijke toepassing is en de Kamer de bevoegdheid heeft, om hetgeen steeds gebruikelijk was, bij het reglement verplichtend te maken;

2°. Dat twee afdelingen, bestaande uit 16 le-

den, ofschoon noemens de doelmatigheid der voorgedragen verandering dezelve zienswijze niet deellende eenstemmig hebben verlangd, de behandeling van dat voorstel te verdagen tot omstreeks het einde dezer zitting, welk verlangen nog in twee andere afdelingen door onderscheidene leden is gedeeld;

3°. Dat 6 der 20 leden, die zich tegen het voorstel hebben verklaard, van gevoelen zijn, dat, bij aldien tot de verandering in Art. 91 en 93 wordt besloten, op grond van derzelyer verneemen den strijd met Art. 109 der Grondwet, evenzeer behoort te worden te gemoet gekomen aan de aanmerkingen van die leden, welke zich bezwaard achten door de slotbepaling van Art. 58, ten einde op deze wijze het reglement van orde, noch in het eene noch in het andere geval, prejudiciëro aan Art. 109 der Grondwet.

Op dit voorloopig verslag heeft de geachte voorsteller in substantie geantwoord, *ad primum*, dat, wel is waar, 20 leden het gevoelen omhelzen, dat het bepaalde bij Art. 109 der Grondwet niet van dadelijke toepassing is op hetgeen bij de Art. 91 en 93 van het Reglement van Orde wordt voorgeschreven, maar dat de redenen, waarop dat gevoelen berust, niet worden vermeld, en het min-of meer bezwaarlijk is te antwoorden op hetgeen men niet kent; dat hij vermeent, dat die redenen grootendeels zijn gelegen in het denkbeeld, dat Art. 109 nitsluitend zoude betreffen de raadpleging over een voorstel van wet, naardien geen artikel geplaatst is in de afdeling, welke handelt van de *Wetgevende Magt*; dat hij echter tevens vermeent, dat hoe specieus ook deze beschouwing zijn moge de bedenking zwichten moet voor de algemeenheid der woorden, waarin Art. 109 gesteld is. Na dit breedvoeriger te hebben uiteen gezet, betoogt de voorsteller, dat in zijn oog, ook naar die beschouwing, de artikelen 91 en 93 evenzeer zijn ongrondwettig, vermits, indien Art. 109 nie voor de raadpleging over een adres geschreven is, dan bij elk voorkomend geval, ingevolge Art. 103, door de meerderheid moet worden besloten, of de raadpleging zal zijn openbaar, dan wel met gesloten deuren, en het met de Grondwet niet is overeen te brengen, dat men door het stellen van eenen vasten regel, die vrijheid der Kamer verkorte.

Ten opzichte van het 2 punt: « de behandeling van het voorstel te verdagen tot omstreeks het einde dezer zitting », vermeent de voorsteller, dat zoodanig uitstel en voor hem, die het voorstel gedaan heeft, en bovenal voor de Kamer, eene verkeerde houding zoude hebben, vermits het laten rusten van dat voorstel kan beschouwd worden als eene stilzwijgende erkenning, dat men voorbarig heeft gehandeld, en de voorsteller vindt geene termen, om aan deze of andere gissingen in het allerminste voet te geven.

Maar bovenal voor de Kamer kan dat verdagen, volgens den Heer Schooneveld, geene houding hebben, voornamelijk, omdat het de grond zou leggen tot de welligt juiste aanmerking, dat de Kamer, wier allereerste verpligting is voor de naauwgezette handhaving der Grondwet te waken, een voorstel onafgedaan liet, hetwelk de grondslag heeft eene ongrondwettige daad, door de Kamer zelve begaan.

Met opzigt tot de verandering en de redactie der artikelen, heeft de voorsteller zich geheel vereenigd met het voorgedragene; en het is ten gevolge daarvan, dat bij een eventueel aannemen van het voorstel, de artikelen 91 en 93 zullen luiden als volgt:

« Art. 91.

* Het ontwerp door de Commissie goedgekeurd zijnde, wordt ter tafel gebracht, naar de afdelingen verzonden en aldaar onderzocht.

« Art. 93.

« De beraadslaging daarover wordt aan de orde van den dag gesteld. Bij den aanvang van de Vergadering wordt het ontwerp-adres gedrukt van de leden rondgedeeld. » (Ned. Nieuwsblad.)

Zitting van Vrijdag, 9 December.

Opening ten half een ure.

Door de centrale afdeling is rapport uitgebragt

over het ontwerp van wet, houdende wijziging van Art. 12 der organieke wet. Dit verslag zal worden gedrukt en rondgedeeld, en de discussien daarentrent zijn bepaald op Dingsdag ten elf uur.

De Voorzitter zegt, dat de centrale afdeeling mede in staat is rapport uit te brengen over het voorstel van den Heer Schooneveld, houdende wijziging in het Reglement van Orde der Kamer, doch dat, vermits dit voorstel in comité is behandeld, hij ook als nu voorstelt het rapport in comité uit te brengen, met welk gevoel de Kamer zich heeft vereenigd.

Op twee ingekomen boekwerken, de Echo Limbourgeois door *Clavareau* en de tweede verzameling van bijlagen op het door den Heer *Martini* uitgegeven werk nopens de Nederlandsche Wetgeving door *Martini*, is het gewoon besluit genomen.

Eenige ingekomen verzochtschriften zijn naar de daartoe benoemde commissie verzonden. Onder dezelve bevonden zich twee uit Limburg, bedenkingen bevattende nopens het onlangs met België gesloten traktaat.

Waarna de Vergadering is gescheiden.

Na den afloop van het comité-generaal, hebben de afdeelingen op heden wederom over het met België gesloten traktaat beraadslaagd.

INGEZONDEN STUKKEN.

Aan de Redactie van den **NOORD-BRABANDER**.
KAATSHEUVEL, den 7 December 1842.

Dat 's Konings verjaardag in alle voornamen steden en plaatsen onzes Vaderlands min of meer luisterrijk gevierd wordt, is eene bekende waarheid. Het is echter niet minder waar, dat deze feestviering niet altijd geschiedt, uit de zuiverste bron van liefde en gehechtheid voor den Vorst. Hier viert men dit feest uit gewoonte, daar om boven anderen uit te schijnen, ginds om zonderling te zijn, elders ambts- of pligtshalve, en vaak zijn het deze of soortgelijke bijoogmerken, die de innerlijke waarde van hetzelfde aanmerkelijk verminderen. Meestendeels nogthans ontspruit de luister, die aan 's Konings verjaardag wordt bijgezet uit ware genegenheid, en het is hiervan, dat ik op den 6 dezer ooggetuige was op eene plaats, waar ik meende, dat aan dezen, voor elken welgezinden Nederlander zoo aangename dag, bijna niet gedacht werd.

Ter verrigting van handelzaken eene reis in Noord-Brabant doende, kwam ik in den avond van dien dag te Kaatsheuvel aan het logement van den Heer Couwenberg aan, om aldaar nachtverblijf te houden. Dan welke aangename verrassing! Het gehele voorhuis was sierlijk verlicht het gekroonde naamejter des Konings prijkte prachtig in deszelfs midden, welk een en ander een zeer fraai gezicht opleverde. Binnentredende vernam ik dat de leden van het te dier plaatse bestaande St. Jans gild vergaderd waren ter viering van 's Konings verjaardag. Vriendelijk uitgenoodigd wordende, om aan dit feest deel te nemen, woonde ik hetzelfde bij, en mijne verrassing steeg ten top, toen ik, in eene fraai verlichte zaal, onder de talrijke leden, ook het muziekgezelschap dier plaats vereenigd vond, hetwelk de schoonste muziekstukken voortreffelijk uitvoerde.

Deze stukken werden kenig afgewisseld, terwijl hij tusschen pozing onze nationale liederen werden gehoord. Ja het was in de daad of ik mij in het schoonste soirée musicale eener voornamen stad verplaatst zag. De gesprekken dezermenschen gemaigden het doel hunner bijeenkomst; zij ademden de hartelijkste liefde en verkleefdheid, voor den Koning en het vorstelijk huis. Ik wist waarlijk niet, wat meer te bewonderen of hunne goede gezindheid, of de wijze hunner feestviering, of hunne voortreffelijke muziek, en betuig nimmer een feest te hebben bijgewoond, waar ik zuiverder genoegen heb gemaakt, dan onder de leden van St. Jans gild te Kaatsheuvel.

Ik kan niet afzijn hierbij aan te stippen, dat ik, gedurende de jaren, die ik Noord-Brabant doorreis heb, alom heb opgemerkt, dat de bevordering der schoone kunsten; vooral der muziek, aldaar allerwege toeneemt. In bijna elk min of meer belangrijk dorp treft men muziekvereeningen aan, welke men ten platte lande in Holland bijna niet keft, en waarvan vele niet die onzer voornamen steden kunnen wedijveren.

Aangenaam zal het mij zijn, wanneer UEd. deze regelen in uw gaacht dagblad gelieft opteneimen, waardoor UEd. ten hoogste zult verpligten, uyen bestendigen lezer.

Een Rotterdammer.

Wij hebben het bovenstaande eene plaats in onze kolommen ingeruimd, als een blijk der gehechtheid, welke de Noord-Brabanders Z. M. toedragen. Ook van andere dertien zijn ons dergelijke berichten geworden. Men schrijft ons onder anderen uit Driel bij Z. Bommel, dat ook te dier plaatse het verjaarsfeest des konings met belangstelling gevierd is. De Harmonie dier plaatse bestaande uit een 25tal welgeoefende muzikanten legaf zich des morgens om half twaalf ure naar het marktplein, alwaar dezelve onder het gelui der klokken en het wapperen der nationale vlaggen verscheiden muziek stukken uitvoerde. Na den afloop werden door de toegevoerde menigte vreugde kreten aangeheven; *Leve de Koning! leve Willem III!* zoo klonk het. Des avonds had de Harmonie hare zaal fraai gelymmeerd! Het zijn dusdanige blijken van ongekunstelde, niet betaalde, niet gebodene vreugde, welke uit het hart voortkomen, en aanduiden, dat Z. M. Willem III., waarlijk meer in de harten der Noord-Brabanders dan binnen de bolwerken hunner provincie veilig is.

ADVERTENTIE.

Na alvorens tijdig voorzien te zijn geweest met de H. B. Sacramenten onzer Moeder de H. Kerk, overleed heden tot onze droefheid in den ouderdom van ruim 70 jaren onze Moeder, Mejufvrouw **PETRONELLA DE GROOT**, Weduwe van den Heer **JUSTINUS VALKENBURG**.

's Bosch den 5-December 1842.

P. C. J. VALKENBURG,

Eenige kennisgeving mede uit naam mijner Zusters en behuwd broeder.

Een NOTARIS ten platten lande van Noord-Brabant, vraagt zoodra mogelijk een KLERK, eene goede hand schrijvende en niet geheel onbekend met het Notarieele vak, adres onder Letter V. H. met eigenhandig geschreven en gefrankeerde brieven bij de Boekhandelaren **VAN KELCKHOVEN** en **ZONEN** te Helmond.

De Notaris **JOH. DE BERGH**, te 's Hertogenbosch zal als daartoe regterlijk benoemd in het openbaar Verkoopen:

Eene groote teder, weinige jaren geheel nieuw gebouwde en extra goed ter nering staande **HUIZINGE**, bestaande in verscheide groote en kleine **VERTREKKEN**, eene groote **BOUVENZAAL**, ruime **ZOLDERS** en **KEEDER**, voorts ren **PAARDEN** en **SLAACHTHUIS**, **STAL** voor 6 Paarden en verder aanhooren staande de **Boedel** op den Hoek van het Marktplein en achtertoegang hebbende tot de kleine Dommel.

Breder bij gedrukt: Billetten omschreven, en in gebruik te aanvaarden met den 3 Mei 1843.

Deze Verkoop zal geschieden te **Boxtel** in de boven omschreven te Verkoopen **HUIZINGE**, b woonde bij **G. SCHRAVEN**, op Dinsdag den 15 December 1842. Provisioneel, en Veertien dagen daarna, dus op Donderdag den 29 derzelfde Maand Tinaal, telken dagen des avonds ten 5 ure.

Nadere onderrigting te bekomen, ten kantore van voorn. Notaris **DE BERGH** te 's Hertogenbosch.

LITHOCHROMIE.

De ondergetoekende heeft de eer de Heeren Geestelijken bekend te maken, dat hij het eenige Depot heeft van:

HERNSCHILDERIEN, naar de originele Stukken der grootste meesters vervaardigd, door eene vereeniging van geestelijken uitgezocht en goedgekeurd, waaronder bijzonder uitmuntende **STATIEN van den H. KRUISWEG**. Ten einde iedereen in staat te stellen dezelve te kunnen beoordeelen heeft hij hiervan een Depot gesteld bij den Heer **D. A. A. de Rooy** Boekhandelaar te 's Bosch, bij wien dezelve aan denzelfden prijs te bekomen zijn, als in de circulaire vermeld is, welke reeds aan de Eerw. Heeren Geestelijken is rond gezonden.

Rotterdam, den 7 December 1842.

L. Hildes.

P. S. De Heeren Geestelijken, welke de Modellen wenschen te zien, gelieve zulke binnen den tijd van 14 dagen te doen wijl dezelve weder moeten verzonden worden.

De Weduwe **M. O. F. F. S.**, Oudermeester van publieke verkooping en te 's Hertogenbosch, zal ten overstaan van derzelve zoon, bevoegd ambtenaar op Dingsdag den 20 December 1842, des namiddags ten twee ure, en volgende dagen, ten Woonhuize van den Heer **J. F. BANGERT**, Mr. Kamerhoanger op de Markt, binnen gemidd. stad, publiek verkoopen:

Eene groote partij gesatineerde en andere **BEHANGSEL PAPIEREN**, **WASDOEKEN**, **MATTEN**, **GAZEN**, **KOORDEN**, **FRANJES**, **SOPPEREN** **ORNAAMENTEN**, en hetgeen verder tot dat vak behoort. Voorts **MEDAILLARE**, **GOEDEREN**, bestaande in **CHIFFONNIERES**, **SECRETAIRES**, **CANAPE**, **KASTJES**, **TAFELS**, **STOELN** met **TRIPPEN** en andere **ZITTINGEN**, **SPIEGELS**, **KOPER**, **TIN**, **PORCELEIN**, **GLAS** en **AARDEWERK**, **WELGEVULDE BEDDEN** met derzelve toebehooren **TAPJES** en hetgeen verder zal worden geveild.

Alle welke **GOEDEREN** draagt voor de Verkoopstijg op Maandag den 10 December 1842, van des voormiddags van 10 tot 12 en des namiddags van 2 tot 4 ure, voor een ieder zullen te zien zijn.

ZEGT HET VOORT

Jaarmarkten te Oss.

Den tweeden Woensdag in December en den tweeden Woensdag na den 2 Februarij. Daarop zullen geene **G. O. CHELAARS**, **WAARZEGGERS** of **RIFELAARS**, noch **ORGELS**, **DRAAIORDEN** of **HAZARDSPELEN** worden toegelaten. Namens het Gemeente bestuur, **J. VAN GHERT**, Secretaris.

L. OBERWARTH EN Co. gecontroleerd Fabrikant en Commissionair van Parijs, berigt het geslacht Publiek dat gisteren eene groote partij **CHALS TAPIS** tot zeer lage prijzen en meer andere goederen gearriveerd zijn, en hun vertrek op aanstaanden Zaterdag voor vast bepaald hebben. Zij zijn uitgenoodigd bij den Heer **P. WILS** in de Hals e Maan tegen over den Heer **GOULMY** met een groot assortiment der aller nieuwste **MODE-GOEDEREN** en **CHALS** voor het seizoen tot in het volgende loopende lage prijzen. Zij die nog wenken van dit allersgoeddeeligst aanbod gebruik te maken, worden verzocht zich in tijds te verveogen.

ER WORDT

Te Koop aangeboden.

Een **KARRETJE** op **VEEREN**, met **LEEREN** **KAP** niet minder dan **NIEUW**, tegen een billijke prijs, te becoopen bij **A. P. SMIS**, Mr. Zadelmaker op de **Boismarkt** tegen over het Stadsokfijhuis, te 's Bosch.

Bours van Amsterdam.

De Bors van Amsterdam den 10 December 1842. W. S. 21 p. 621. Sijnd. 4 p. 942. Lijndeln. 1300. Q. L. 5 p. 991. D. 18. A. 85 p. 191. D. 18. C. 100. Oude Bors. 100. D. 18. 4 p. 881. Nieuw. 6 p. 874. For. 18. 1842.

Ten Bankerij van **D. A. A. de ROOY** te 's Bosch